

[Geert-Jørgensen.]

Nævn, og hvad de hedder allesammen, end vi har.

Vi fra vor Side vilde gerne have ønsket, at vi kunde opløse en hel Del af alle disse Raad, Institutioner og Nævn, som i Virkeligheden trællebinder det danske Folk og gør det til et Slavefolk. De er vanskelige at udrydde. Naar en Hund faar Lopper, er den vanskelig at rense; der kommer flere, og paa samme Maade gaar det med hele Lovmageriet her i Danmark, det kommer som Lopper paa Hunden og er vanskeligt at udrydde, det vil tværtimod yngle og mangfoldiggøre sig; det er en lignende Plage som Lopperne paa Hunden.

Efter den gældende Lov føres Tilsynet af Politivirigheden og Forældrene, og der er virkelig nogen Mening i, at Forældrene fører Tilsynet med og bærer Ansvaret for deres Børn. Hvem skulde vel heller være nærmere end Forældrene til at føre Tilsyn med og bære Ansvaret for deres Børn? Og man skulde tro, at naar Forældrene har Politivirigheden i Ryggen, saa var Lærlingen vel garderet. Nu kommer ganske vist Bemærkningerne til § 20 og siger, at Erfaringen har vist, at der ikke kan føres et effektivt Tilsyn med Lærlingens Uddannelse paa denne Maade.

Man spørger uvilkaarligt: Hvem er det, der har gjort disse Erfaringer? Jeg er ogsaa et Menneske, der læser Aviser, og Bladene plejer jo at bringe ret gode Oplysninger om Tilstande og Bevægelser i vort Folk, men der omtales jo saa godt som aldrig i Aviserne Retssager, der drejer sig om Lærlingeforhold. Der synes i høj Grad at være Ro paa dette Omraade, og det kunde jo tyde paa, at Forholdet egentlig er godt. Og ude i det private Liv, hvor jeg paa min Vej møder baade mange Lærlinge og Lærlingens Forældre, hører jeg næsten aldrig Klager over Lærlingeforholdet, for i Virkeligheden gaar det helt godt, og et Forhold, der er godt, skal man passe paa ikke at røre alt for meget ved.

Lad Lærlingekontrakten kun blive saa vel udformet som muligt, ogsaa med Hensyn til Læruddannelsen, og lad saa det hele være et retsligt Forhold mellem Forældre og Værge og Lærling paa den ene Side og Mesteren paa den anden. De, der misligholder en Kontrakt, maa jo saa naturligvis bøde derfor, ligesom naar andre Kontrakter misligholdes. Men naar man yderligere gennem Love vil lade Staten være Barnepige for Folk og især for Forældrene, tager man Ansvaret fra dem, og saa ender det med, at de ikke mere føler

noget Ansvar — man lægger det hele over paa Staten.

Den offentlige Skole gør et stort Arbejde for at vække Ansvarsfølelsen og Pligtfølelsen hos Mennesker; men saa bag efter kommer Lovgiverarbejdet og nedbryder det meste af det igen. Vi kan derfor ikke fra vor Side være med til yderligere Lovmageri, der begraver eller begrænser Folkets Ansvar.

For øvrigt er det ofte saaledes, at det ikke er Læremestrene selv eller deres Repræsentanter, der uddanner Lærlingene. Det er ofte Arbejderne, der gør det, det er Arbejderne, der bestemmer Arbejdets Fordeling, og derom hedder det i § 11, at saa er disse forpligtet til efter bedste Evne at sørge for Lærlingens alsidige Uddannelse i Faget. Men hvis disse Arbejdere nu forsømmer deres Pligt og ikke uddanner Lærlingene, hvem bærer saa Ansvaret? Er det disse Arbejdere, der bærer Ansvaret og kan straffes, eller er det Mesteren, der kan straffes for Arbejdernes Forsømmelighed? Det er dog et Spørgsmaal, som i hvert Tilfælde skulde klæres.

Man har sagt om de danske Arbejdere — og det er ogsaa sagt her i Dag —, at det er de dygtigste i Verden, at de i særlig Grad er Kvalitetsarbejdere, og at de kan lave bedre Kvalitetsarbejde end andre Landes Arbejdere. Og det er sikkert rigtigt; vi har en dygtig og vel uddannet Arbejderstand, derom er der ingen Tvivl; men det er da et Vidnesbyrd om, at Forholdet i det væsentlige har været godt. At træffe snævre Lovbestemmelser vil i Almindelighed virke til Skade.

Det hedder i § 21, Stk. 5, at enhver til Kommunalraadet valgbar Person er forpligtet til at modtage Valg til Læreprøvekommissionen. Denne Pligt kan vi fra vor Side ikke anerkende. Vi anerkender i det hele taget ikke, at Borgerne har Pligt til at paatage sig borgerligt Ombud, paatage sig en Byrde, som man paalægger dem fremfor andre. Men for øvrigt tror jeg saamænd heller ikke, en saadan Bestemmelse behøves, for det er nu min Erfaring, at der er Mennesker nok, som er forlegne for at komme ind i de saakaldte Raad og Institutioner og Nævn, dels fordi det er en Æressag, dels fordi der ogsaa af og til er noget at fortjene derved. (*Socialministeren* [Steincke]: Ikke her.) Ja, ja, der er dog noget her, der er dog Diæter, det er dog ogsaa en Fortjeneste, selv om der ikke ligefrem gives Aarsløn.

Vi kan derfor ikke fra vor Side være med til en videre Lovgivning paa dette Om-